

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκδότης τῶν τραγωδιῶν ἐφιλοτιμήθη νὰ γείνη ἡ ἐκτύπωσις ἐπὶ καλλίστου χάρτου καὶ διὰ νέων, εὐμεγέθων καὶ καθαρῶν στοιχείων· ἐάν δὲ καὶ περὶ τὴν ὀρθογραφίαν κατεβάλλετο μείζων φροντίς, τὸ ἔργον ἤθελεν ἀποδῆ ἐντελέστερον.

Τοῦ Γεροστάθου ἡ δευτέρα ἐκδόσις, γενομένη μόλις ἓν ἔτος καὶ ἡμισὺ μετὰ τὴν πρώτην, ἐπικυροῖ ὅσα ὑπὲρ τῆς χρησιμότητος τοῦ πονήματος τούτου ἐγράψαμεν ἄλλοτε· ἡ τασυτή δὲ ἐπιτυχία δὲν χρεωστεῖται μόνον εἰς τὴν ἑλλειψιν βιβλίων καλῶν πρὸς ἀνάγνωσιν, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν παραδειγμάτων ἃτινα ἐπιτηδεύει συνέλεξεν ὁ συγγραφεὺς ἐκ τῆς πατρίου ἱστορίας, καὶ εἰς τὴν ἐπιτηδαιότεραν συναρμολογίαν καὶ ἐκθεσιν. Ἡ ἱστορία τῶν Ἑλλήνων περιέχει ἀληθῶς ἀπαράμιλλα ὑποδείγματα πολιτικῶν, κοινωνικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρετῶν, ἃτινα οὐ μόνον πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἀδιακόπως ἀπ' αὐτῆς τῆς νεαρᾶς ἡλικίας, ἀλλὰ καὶ νὰ μιμώμεθα, ἐάν θέλωμεν νὰ ρθάσωμεν εἰς τὸν ὅρον, τὸν ὁποῖον ἔχομεν μὲν ἀενάως διὰ στόματος, δὲν ἐπιδιώκομεν ὅμως πάντοτε καὶ δι' ἔργων.

Εἰς τοιαῦτα ἔργα παρορμᾷ ἡμᾶς δις καὶ τρίς τοῦ ἔτους δι' ὁμιλιῶν ὁ μετριοφρόνως ὑπογραφόμενος βιβλιοφύλαξ τῆς βουλῆς Κ. Τερτζέτης, συγκαλῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ τοὺς φιλακροάμονας Ἀθηναίους. Λέγων δὲ Ἀθηναίους δὲν ἐννοῶ μόνον τοὺς προσεληνούς, τοὺς βλαστάνοντας ὡς τὸ σύμβολον τῆς προστάτιδος τῆς Ἀκροπόλεως ἐκ τῶν ζοφερῶν στέρνων τῆς Ἀήμητρος, ἀλλὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις κατοικοῦντας, ὁθενδήποτε τῆς ἐσω καὶ ἐξω Ἑλλάδος καὶ ἂν ᾧσι. Πλὴν τούτου, μισῶ ἀπὸ καρδίας τὴν διάκρισιν τὴν ὁποῖαν πολλοὶ ἐπιζητοῦσι, προσαρτῶντες εἰς τὸ ἴδιον ὄνομα καὶ τὸ τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως αὐτῶν. Ἐννοῶ τὸν Θεουκιδίδην προσγραφόμενον Ἀθηναῖον· διότι τῷ καιρῷ ἐκείνῳ Ἑλλὰς δὲν ὑπῆρχεν, ἀλλὰ Σπάρτη καὶ Ἀθῆναι καὶ Θῆβαι καὶ Αἴγινα, καὶ καθέξῃς· σήμερον ὅμως, ὅτε μάλιστα ἔχομεν εἴπερ ποτὲ ἀνάγκην συμπήξεως, νὰ ἐπονομάζεται φέρ' εἰπεῖν ὁ ἐκδότης τῶν τραγωδιῶν τοῦ Κ. Ζαμπελίου Ἑπειρώτης, καὶ, τὸ χειρότερον, νὰ ἐπονομάζῃ Λευκάδιον τὸν τραγωδοποιὸν αὐτόν, εἶναι εἰ μὴ ἄλλο, τοῦλάχιστον ἄκαιρος ἀπομίμησις.

Ὁ Κ. Τερτζέτης ὅμως, οὐχὶ ὡς Ζακύνθιος, ἀλλ' ὡς Ἕλλην ἐνθέρμως ἀγαπῶν τὴν ὅλην Ἑλλάδα, ζητῶν νὰ λύσῃ δυσδιάλυτον ἄλλως ζήτημα, « τίς ὁ προσρισμὸς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, » κατέθεσε τὸν πρῶτον λίθον πανελληνίου καταστήματος. Ναὶ μὲν ἀστεῖον θὰ ἦτο τὸ *Λεπροκομείου* τοῦ Κ. Τερτζέτου ἂν βάθρον μόνον εἶχε τὴν Ὀμιλίαν του· διότι αἱ ὁμιλίαι ἔχουσιν, ὡς ἀξιοῖ ὁ Ὀμηρὸς, πτερὰ, καὶ ταχέως τὸ προσφιλὲς τέκνον τοῦ Κ. βιβλιοφύλακος, ὡς οἱ νόμοι τῆς βουλῆς παρ' ἣ λειτουργεῖ, θὰ μεταρσιούτο καὶ αὐτὸ πρὸς τὴν αἰωνιότητα ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων· αὐτὸς ὅμως, φρονῶν μᾶλλον ἐπίγεια, καὶ μὴ ἐπιθυμῶν νὰ μακαρισθῇ ἅμα γεννηθεὶς τὸ μονογενὲς τέκνον του, ἤλθε κομίζων πρὸς τὴν Ὀμιλίαν καὶ χιλιάδας δρχμῶν πέντε.

Ὁμολογῶ ὅτι τὰ χρυσοῦν τοῦτο θεμέλιον, τὸ κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἐν Λονδίνῳ φιλογενοῦς Κ. Μαυρογιάννη, κατὰ πολὺ μοι φαίνεται στερεώτερον οὐ μόνον τοῦ λόγου τοῦ Κ. Τερτζέτου καὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ *Λεπροκομείου* ἐκδόσεων τοῦ Κ. Δεκιγάλλα, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τοῦ Χρυσοστόμου τῶν Ὀμιλιῶν.

« *Ἄρ' ἔστι λῆρος πάντα πρὸς τὸ χρυσίον.* »

Ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν εἶναι θαψιλὲς τὸ δῶρον δὲν ἀρκεῖ μόνον εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ *Λεπροκομείου*· διὸ λυπούμεθα ὅτι οἱ πλείστοι τῶν παρ' ἡμῖν εὐπορωτέρων οὐδὲν συνεισέφεραν ἄχρι τοῦδε, ἀναθέτοντες ἐκ κακῆς συνηθείας τὴν περὶ τῶν τοιούτων φροντίδα εἰς τὴν ἐλευθεριότητα τῶν ἐξω τῆς Ἑλλάδος ὁμογενῶν. Βεβαίως ὑπῆρξεν ἐποχὴ καθ' ἣν ἀναπόφευκτον εἶχομεν ἀνάγκην τῆς ἐλευθεριότητος ταύτης· σήμερον ὅμως δυνάμεθα, φρονῶ, νὰ ἀνεγείρωμεν ἐνίοτε καὶ ἄνευ αὐτῶν εὐεργητικὸν τι μνημεῖον.

Τῇ

ΦΙΛΕΛΛΗΝΙ ΚΑΡΔΙΑ:

ΚΑΡΟΛΟΥ τοῦ ΛΕΝΟΡΜΑΝ (*).

—ooo—

Ὁπιθόμενον αὐ-
χημα ἑξῆς
Οἶον ἀποτρυμένον ἀν-
δρῶν δ' αὖταν μανίει
Καὶ λογίους τοὺς ἀοιδούς.

Πινθ. Πινθ. Εἰδ. Α'.

Μοῦσα σεπτὴ, καλλιτέλειδ' αἰδοίη,
Ἦτις ἀγλαὰς πτέρυγας ἀείρεις
Λεύσσουσ' εἰς ἀγαθὴν ἐσθλοῖο δῶν,
γλύκιστα δ' ἄδεις.

(*) Ὁρα φυλλάδ. 236, σελ. 474.

Τὰς φαιρὰς οἱ κλεῖνονσα πράξεις
Θέλγεις τε φρένας παγκρατοῦς Θεοῖο,
Τὸν σάλπιγγ' ὕμνῃ ἠδὲ θρόνον Ἀγγέλλων
ἠεροφώνως.

Κλυθὶ μεν φίλως, τεῇ δ' ἐκ ἀμβρότιω
Χειρὶ Σὴν λάβ' αἰολόφωνον χέλον,
Ἥ δὲ χρυσέης κισσύριος πλῆκτρον,
εἰπέ δὲ εὐφρων,

Τίπτ' ἄρ' ἀσπάσιον Ἐρατὶν πέλει
Τόσσον, αἰῶνα τὸν δ' ἐπὶ γῆς οὐδας
Ἥ τί κνυδὸν πολυδύνατον τόσσον
Θεῖονδ' ὄντως;

Ὅσσον καρδί' εὐπαγῆς, μελιτοῦχος
Κλειτογεντοῦς Λευκορμάτου, ἦν περ
Αἰθῶν, ἀκάματος ἡμέρος γλέγων
Ἑλλάδος ὑπερ;

Ἦν τ' εἴκοις στέμματα ἀριζήλω.
Μαργαρίοις ῥήμασιν ἀρηρότι
Καλλὺν' εὐπρεπῶς, ἀμάχητον κλέος.
δοῦν' οἰχομένῳ.

— Διοσκούρ' Ἀρετὰ ἀγανῆς κόσμος
Ἀνθέων πάντ' ἐξ ἱεροῦ Ἑλικῶνος
Ἥ καλλίστη χειρὶ μένει τε ἀ-
γείραςα εὖνῳ

Ἦτορ ἰθύφρων τοῦ δ' ἔρρατ' ἀρίστου
Ἀνδρός, ὅν' γείνατ' εὐδόξου Γαλλῆς
Νηδὺς καλλιπαῖς, εἰς στιβαράισι
δ' ὠλέναις τράγῃς

Τῷ κεν εἰσαλλήκιος οἷς παιδίμοις
Ἦεν παισὶ καρτερόφρεσιν τόσσον
Καὶ γὰρ Τέχνης ἦ δ' Ἐπιστήμης δῖης
κλήϊσας δῶν.

Τῷ κ' Ἐρικυδῆς Λευκορμάτῳ βίη
Τοιῆς δ' αὖ φυλῆς ὑμαίμοιο ἐπλετ'
Ἀξίη μάλ' ἐν βαίῳ, κλυτῷ μὲν τοι
ῆματι βίον.

Καὶ γ' οἱ καρδίᾳ Ἀρετῇ κεκασμέ-
νη οὔτοι μέλλησεν ἔρωτ' ἀγρεῖον
Ἐμπυρον σχῆναι ποτὶ δῖαν Ἑλλάδ'
Εὐγορον αἶαν.

Ἥ κρείσσων χρυσοῖο, τεκῆων δ' ἄμα
Ἀρετὰ πέλει, μαλακυνητοῖο
Θ' ὕπνου, ζήλωτος δὲ θαρεῖν ἢ πότμος
Ἀρετὰς χάριν.

Τὰς χώρας ἐράσσατο, δόμησέν τε
Κυῖαν ἐνὸν ἐμπειρόκαλον μάλα
Εἰκὼς τήρας βωμόν, ὅν' ἀκαμάτως
ἄλειτο λίαν.

Τὸν δ' αὖ τ' ἀγρεῖον διοτραφῇ ἔρον
Παρτεπόπτης Θεὸς θεάσσετ' εὖρους,
Καὶ τὸν εὐλογήσας ἔνευσ' ἑλῶν
ὀφρῶσαι θέλεις

Τοῦ Λευκορμάτου ὄμμα χαρίεν
Ἰστατήν, ὅπ' ἡελίου ἰδέμεν

Τῇ δ' ἐν ἀγκάλῃ ὑμεινύσῃ γοῖ-
ης περιγίλον.

Ἰστατῇ τε οἷο πνοῇ γενναίῃ
Τῷ φερεσδίῳ μιγέμεν ἀημάτων
Εὐδόμου πατήρες εὐκελάδου
χείλους Ἑλλάδος.

Τὼς ἔφα Θεός. Τανηλεγῆς μὲν τοι
Κῆρ δυσχεῖος τ' ἀκρότου θανάτου
Ἦρσεν ἢ φθόρον δεῖνδρ' οὐ πρὸς δῖον
Κρὰς Λευκορμάτου,

Ἀλλ' ἄν' Ἑλλάδος χαρ' ἔσσαι μοῖραν,
Ἦκε δ' ἰὸν Λευγαλέον βασιλῆων
Καὶ ῥα οἷο καρχαρόδουν εὐήκη
ἀρπάσας ἄμην

Ἦρσ' ἀναλγῶς τήνδε κατὰ ἠδῶσης
Κρατὸς Λευκορμάτου θαλερὰς ἔτι
Ἦριπεν δ' αὐτῇ φθιμένη πρὸς κέλευθον
γίλον Ἑλλάδος.

Τέθνηκεν δ' ἀνὴρ μεγάλθυμος ὃς δὲ
Ἰμμερτῆς οἱ εὐκλέος ἀλόχου
Νόσφι, καὶ πάτρης ἐρικυδοῦς μέλα,
τῶν δ' ὁμοφύλων.

Ὀμμάτεσσιν οἷος θαλερὸν δάκρυ
Λείβουσιν παῖδος μετογεντοῦς οἷο,
Τὸν γ' ἐνεγκ' εἰς γείην Ἑλλάδα ὅπως
κάλλος ἐσίστη

Τὰς χώρας μεγήρεος, ἄν' ἐκείτος
Ἄλει' ἐμπύρως ἄρετὰ γὰρ αἱ φί-
λε' κάλλιπεν τήνδε ἀμβρόσια ἔρην
φύσασα τόσσα.

— Οἶ! πότμος πικρὸς δ' ὁ κύνιστος μέγαν
Πάντων Ὅρ' ὀλέως διογενῆς, ὅπ' περ
Τοῖος θέσκελος τόκος, ἀμβροτὸν τε
ἦτορ ἐνέχουν

Χεραὶ μητρῶαις κυδαλὶ μου πάτρης,
Χεραὶ τ' αὖ ἀκοῖτιδος κεδνῆς ἀλό-
χου δόβη κυρῆς εἰσκότος τάφου
Πνεῦμα δ' ἐοῖο

Θεοειδὲς ἀγλαὸν εἰς ἀγκάλῃ
Θεῖαν ἀγρόν ὠκυπέτασεν, ὅπως
Στέμματ' ἀστέρων αὐγῆς ἀθανάτου
σχῆ κατὰ γέρας

Ἦτορ δ' αὖ ἀνθειμένον ἀδάμαντε-
σιν πᾶσιν κλυταῖς κεκασμένον ὑπο
Τὰς αἰγλείσσας Ἀρετὰς δωρήθη
τῇδε κύνιστῃ

Γὰρ τῆς Ἑλλάδος, χρυσοπαῆς ἐνθα
Παιφάσσουσα στίλβει ἀγαρρῆς κόρυς
Καρδίας εὐθέμοιο Ἀριστείδου
καὶ Περικλέους.

Ἑλλὰς ποτρία, κυδαλὶν' ἐνδίκως,
Κλέεις τὸν γενναῖον ἐρήνην φί-
λον στερέει ἀωρότατ' ἀριστόφρον
ῆματος αἰῆς!

Ἄλλ' ἰδ' ἡ κυδάλιμος ἀγλαόφρων
 Θεομαστόν παῖδ' αἰ γέ τις Γαλλία
 Ἦν σεπτήν τοι χεῖρα ὀρέγει φίλος,
 καὶ Σε καλεῖ
 Αὐτῆς ἀκραίῃν ἔδωκεν ἑταίρην,
 Φιλιάτην ὅσον καλὴ κασιγνήτης
 Καί γε Θεὸς ἐψιμέδων παντόπατος
 Ἐγγεπε χαίρων
 Δεσμὸν τὸν δ' ἱερτὸν ἱδᾶς θυλίας,
 Αὐδήσας δ' ἔπνευσε κλυτὰ Γαλλία
 Εἰμενὴ γόνυ, τὰ ἄριστα ὥς Σοῦ
 μίθεται εὖφρων,
 Φαινὼν τόσων ἐνὲξ ἀδαμάντων,
 Οὐκ Σοῦ στέργον χρυσοτέτακτον φέρεις,
 Οἷσιν τ' ἐλλόμπει ἀγκηλεῖς ἦτορ
 Τοῦ Λεονομάρου.
 Ταῦτ' ἐν γῇ βάλλουσ' Ἑλλὰς ἀριστοπαῖς,
 Αἰχμὴ σωφρόνως, σὸν δαμ' εὐρανόν δε
 Αἶρου σ' ἐνθα ἐντὶ ψυχῇ ἰσθίμων
 Σείο ἐτέρου.

Σμύρνη, 23 Δεκεμβρίου 1859.

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑΙ ΠΑΡΑΦΡΑΣΕΙΣ

ὑπὸ Α. Ρ. Ραγκαβῆ.

—ooo—

Μεταξὺ ὧν τῶν φιλολογικῶν προϊόντων πρέ-
 πει νὰ ἡμελογήσωμεν, ἂν εἴμεθα εἰλικρινεῖς, ὅτι τὰ
 ὀλιγώτερον γνωστὰ εἰς τοὺς πλείστους τῶν Ἑλλή-
 νων ἀναγνωστῶν εἰσὶ τὰ ἑλληνικά, καὶ μάλιστα
 τ' ἀριστοτελεῖα τῆς προγονικῆς ποιήσεως. Λυ-
 πηρὸν βεβαίως εἶναι, ὅταν δυνάμεθα νὰ σεμνυνώ-
 μεθα ἐπὶ τῇ ὀρακιοτάτῃ τῶν φιλολογικῶν, ὡς ἐπὶ
 εἰδικῇ ἰδιοκτησίᾳ, ν' ἀμελῶμεν καὶ ν' ἀγνοῶμεν αὐ-
 τήν, ἐπιζητούντες παρὰ ξένοις ἔθνεσι διανοητικὴν
 τροφήν, πολὺ τῆς ἡμετέρας εὐτελεστεράν. Ἀλλ' ἡ
 δυσκολία τῆς γλώσσης, τὸ πᾶν τοῦ δύσληπτον
 τῶν ἰδεῶν καθ' ὃν τρόπον ἐκφράζονται, ἢ μὴ ἐν-
 τελῆς γνώσις τῶν σχέσεων καὶ τῶν περιστάσεων εἰς
 ἃς ἀναφέρονται, καὶ μάλιστα ἡ ἀπώλεια τῆς στι-
 χουργικῆς ἀρμονίας, τῆς ἰσχυρᾶς καὶ χαριεστάτης
 τῆς ἀρμονίας τῆς ποιήσεως, ἀποποδοῦσι τοὺς
 πολλοὺς τῶν ἀναγνωστῶν, προτιμώντας τὴν εὐχε-
 ρατέραν καὶ προχειροτέραν ἀνάγνωσιν τῶν ξένων
 ποιημάτων καὶ μυθιστοριῶν.

Αἱ παρακρυπτόμεναι παραφράσεις, γενόμεναι ὑπὸ
 τοῦ ἡμετέρου συνεργάτου Κ. Α. Ρ. Ραγκαβῆ, ἐξοι-
 κειοῦσιν ἡμᾶς πρὸς τινὰ τῶν ἐντελεστερῶν προϊόντων
 τῆς ἀρχαίας δραματικῆς μουσικῆς, καὶ πρὸς τὸν ῥυθ-
 μὸν τῆς στιχουργικῆς αὐτῶν, ὃν ἀκολουθοῦσιν ἀκρι-
 βῶς, καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν γνώσιν καὶ τὴν αἴσθη-
 σιν τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως, τῆς ὁποίας τὰ ἔχνη, ἂν
 δὲν μάθῃ ν' ἀκολουθῇ ἡ ἡμετέρα, θέλει γενεὶ κατα-
 γέλαστος. Διὰ τοῦτο ἐνομήσαμεν τὴν ἐκδόσιν αὐ-

τῶν καὶ περίεργον καὶ ὠφέλιμον· προσεθέσαμεν δὲ
 καὶ τοῦ Κοντρούλη τὴν γάρμον, ἐξαντληθείσης καὶ
 τῆς δευτέρας αὐτοῦ ἐκδόσεως, διότι ἡ μικρὰ αὕτη
 κωμῳδία δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σχολιον, ὡς ἐ-
 ρμηνία καὶ διὰ παραδειγμάτων ἐξηγήσεις τῆς
 στιχουργίας καὶ τῆς οἰκονομίας τῶν ἀρχαίων δρα-
 μῶν.

Τὸ βιβλίον τοῦτο περιέχον μίαν τραγωδίαν τοῦ
 Σοφοκλέους, τρεῖς κωμῳδίας τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ
 τὸν γάρμον τοῦ Κοντρούλη, εἶναι ἔδη εἰς τὰ πιστή-
 ρια, καὶ θέλει ἰδῇ τὸ ὅπως περὶ τὸν Αὐγουστον.

ΔΙΑΦΩΡΑ.

ΔΙΑΦΩΓΗ ΠΡΟΣ ΥΠΟΔΕΣΤΕΡΟΥΣ. Οὐδὲν χα-
 ρακτηριστικώτερον ἀγενοῦς διαθέσεως ἀπὸ τὴν δια-
 γωγὴν ἀνθρώπου καταπιέζοντος τοὺς ὑποδεεστέ-
 ρους του. Ὁ ὑβρίζων τὸν μὴ τολμώντα ν' ἀποκρι-
 θῇ, εἶναι ἀνάνδρος ὡς ὁ γυμνὸν τὸ ξίφος κατὰ γυ-
 ναικὸς ἢ παιδίον. Διὰ τοῦτο ὅπου ἰδῇς ἀνθρώπον
 ὑβριστὴν πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους, πίστευσε ὅτι
 αὐτὸς ἔρπει πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του· διότι ἡ αὐτὴ
 χαμέρπεια τοῦ πνεύματος τὸν κακιστῆ τυραννικὸν
 πρὸς τοὺς μὴ δυναμένους ν' ἀντισταθῶσι καὶ δαίλῳ
 πρὸς τοὺς δυναμένους, τύραννον μὲν τούτων, ἐκεί-
 νων δὲ σκώληκα. Οἱ ὑπηρετικὲς καὶ ἄλλοι ὑποδεεστέ-
 ροι δὲν δύνανται μὲν βεβαίως ν' ἀποδώσωσιν ὅσας
 ὑβρεῖς δέχονται παρὰ τῶν κυρίων των, ἀλλ' ἡ ἰδέα
 ἣν διαδίδουσιν εἰς τὸν κόσμον περὶ τοῦ χαρκτηῖρος
 αὐτῶν τοὺς ἐκδικεῖ πληρέστατα. Ἡ καταλληλοτέρα
 ἐπομένως πρὸς ὑποδεεστέρους διαγωγή εἶναι ἡ τῆς
 φιλανθρωπίας καὶ γενναιοῦς, οὔτε εἰς οἰκειότητα,
 ἀλλ' οὔτε εἰς ὕβριν ἐξοκέλλουσα.

ΑΜΙΛΛΑ. Αἱ φυσικαὶ κλίσεις τοῦ ἀνθρωπίνου
 πνεύματος ὅσαι αὐξάνουσιν αὐτοῦ τὴν δραστηριό-
 τητα καὶ βελτιοῦσιν αὐτό, πρέπει νὰ καλλιεργῶν-
 ται ὅ,τι μάλιστα, καὶ κατὰ τὸν καταλληλοτάτον
 τρόπον. Ἡ ἀρίστη μέθοδος πρὸς τὸν ἐπιθυμοῦντα νὰ
 καταστήσῃ τὸν υἱὸν του ἐπιμελῆ εἰς τὰς σπουδὰς
 καὶ δραστήριον εἰς τὰς ἐργασίας του, εἶναι νὰ διε-
 γείρῃ εἰς τὴν ψυχὴν του τὴν ἀμιλλαν, καὶ τὸ αἶσθη-
 μα τῆς αἰσχύνης καὶ τῆς τιμῆς. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ πε-
 ριέργεια κινεῖ τοὺς νέους εἰς τὴν νὰ ἐρευνῶσι περὶ
 τῆς φύσεως καὶ τῆς αἰτίας τῶν πραγμάτων καὶ νὰ
 θέλωσι τὰ πάντα νὰ μάθωσιν, εἶναι ἀναγκαῖον
 νὰ διεγείρῃται καὶ τὸ πάθος τοῦτο εἰς μέγαν βα-
 θυρόν· διὸ ὅσάκις ἐρωτῶμεθα ἀπὸ τὰ παιδιά, ὅταν
 παιδαριώδεις καὶ ἂν εἶναι αἱ ἐρωτήσεις των, δὲν
 πρέπει ποτὲ νὰ ἀρνῶμεθα τὴν ἀπόκρισιν, ἀλλ' ἐξ
 ἐναντίας ν' ἀποκρινώμεθα πάντοτε κατὰ τρόπον
 ὅσον ἐνδέχεται λογικὸν καὶ ἀκριβῆ.